

12/2008. (II. 15.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottságnak az országos népszavazás kitűzésére irányuló kezdeményezés aláírásgyűjtő ívének hitelesítése tárgyában hozott határozata ellen benyújtott kifogás alapján meghozta a következő

határozatot:

Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság 147/2007. (V. 31.) OVB határozatát helybenhagyja.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

Indokolás

I.

A Magyar Nyugdíjasok Pártja elnöke pártja nevében 2007. április 25-én ügydöntő országos népszavazás kiírását kezdeményező aláírásgyűjtő ív mintapéldányát nyújtotta be az Országos Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: OVB) hitelesítés céljából a következő kérdésben: „Akarja-e Ön, hogy a nyugdíjasok státusza alkotmányban legyen rögzítve.” Az OVB az aláírásgyűjtő ív mintapéldányának hitelesítését a 2007. május 31-i ülésén hozott, 147/2007. (V. 31.) OVB határozatával (a továbbiakban: OVBh.) megtagadta. Az OVB az OVBh. indokolásában kifejtette: „az egyértelműség követelménye olyan kritériumot is tartalmaz, amely szerint a kérdésben tartott eredményes népszavazás a törvényalkotót meghatározott és egyértelmű jogalkotási kötelezettséggel lássa el. Azonban a nyugdíjasok »státuszának« az Alkotmányban való rendezésére vonatkozó kérdésből semmilyen következtetést sem lehet levonni a jogalkotási kötelezettség tartalmára. Nem felel meg a népszavazásra vonatkozó törvényi követelményeknek az a kérdés, amely csak az elvárt szabályozás formáját és hozzávetőlegesen tárgyát adja meg, azonban tartalmára még csak utalást sem tesz. Az Országos Választási Bizottság megállapítja továbbá, hogy a kérdés nyíltan a hatályos Alkotmány módosítását célozza, ha a módosítás célzott tartalma nem is válik ismertté. Így (...) a kérdést alkotmánymódosításra irányuló tartalma miatt sem hitelesíthető.”

Az OVBh. közzétételére a Magyar Közlöny 2007. június 6-án megjelent, 2007. évi 69. számában került sor.

II.

Az Alkotmánybírósághoz - a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény (a továbbiakban: Ve.) 130. § (1) bekezdése alapján - kifogás érkezett az OVBh.-hoz kapcsolódóan. A Ve. 130. § (1) bekezdése értelmében az OVB határozata ellen annak közzétételét követő tizenöt napon belül lehet kifogást benyújtani. A fellebbezésként megjelölt kifogás 2007. június 6-i keltezéssel, 2007. június 21-én 10 óra 45 perckor érkezett az OVB-hez, 2007. június 22-én pedig az Alkotmánybíróságra. Tekintettel arra, hogy az OVBh. közzétételére 2007. június 6-án került sor, a határidő 2007. június 21-én 16 órakor járt le, így az OVBh. ellen benyújtott kifogás a törvényes határidőn belül érkezett.

A kifogás benyújtója az alábbiakat fejté ki: „Az alkotmány alaptörvény. Abban csak a legfontosabbak szerepelnek, s nyilvánvaló, hogy a nyugdíjasokra vonatkozó törvényalkotás módja és tartalma nem képezheti részleteiben a magyar alkotmány tartalmát. A népszavazásra bocsátandó kérdésünk lényege, hogy az Alkotmányban legyen rögzítve a nyugdíjasok érdekképviselőt ellátó országos szerv, és a nyugdíjak változása kiszámítható legyen előre, és az ne függjön a mindenkori kormányok hozzáállásától.”

III.

Az Alkotmánybíróság az OVBh. ellen benyújtott kifogást az 1998. évi III. törvény (a továbbiakban: Nsztv.) és a Ve. alábbi rendelkezései alapján vizsgálta meg:

1. Nsztv.

„13. § (1) A népszavazásra feltett konkrét kérdést úgy kell megfogalmazni, hogy arra egyértelműen lehessen válaszolni.”

2. Ve.:

„77. § (1) Kifogást a választásra irányadó jogszabály, illetőleg a választás és a választási eljárás alapelveinek (3. §) megsértésére (a továbbiakban együtt: jogszabálysértés) hivatkozással bárki benyújthat. [...]

(2) A kifogásnak tartalmaznia kell

a) a jogszabálysértés megjelölését,

b) a jogszabálysértés bizonyítékait,

c) a kifogás benyújtójának nevét, lakcímét (székhelyét) és - ha a lakcímétől (székhelyétől) eltér - postai értesítési címét,

d) a kifogás benyújtójának választása szerint telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét, illetőleg kézbesítési megbízottjának nevét és telefaxszámát vagy elektronikus levélcímét.

[...]

(5) Ha a kifogás elkésett, vagy nem tartalmazza a (2) bekezdés a)-c) pontjában foglaltakat, a kifogást érdemi vizsgálat nélkül el kell utasítani. [...]

„130. § (1) Az Országos Választási Bizottságnak az aláírásgyűjtő ív, illetőleg a konkrét kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni kifogást a határozat közzétételét követő tizenöt napon belül lehet - az Alkotmánybírósághoz címezve - az Országos Választási Bizottsághoz benyújtani.

[...]

(3) Az Alkotmánybíróság a kifogást soron kívül bírálja el. Az Alkotmánybíróság az Országos Választási Bizottság, illetőleg az Országgyűlés határozatát helybenhagyja, vagy azt megsemmisíti, és az Országos Választási Bizottságot, illetőleg az Országgyűlést új eljárásra utasítja.”

IV.

A kifogás nem megalapozott, ezért az Alkotmánybíróság az OVBh-t, az aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítésének megtagadását helybenhagyta.

1. Az Alkotmánybíróságnak a jelen ügyben irányadó hatáskörét az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény 1. § h) pontjában foglaltaknak megfelelően a Ve. 130. §-a határozza meg. Az Alkotmánybíróság az OVB határozatai ellen benyújtott kifogások elbírálása során kialakította következetes gyakorlatát. Az Alkotmánybíróság a kifogás alapján lefolytatott jogorvoslati eljárásban azt vizsgálja, hogy a beérkezett kifogás megfelel-e a Ve. 77. § (2) bekezdésének a)-c) pontjaiban, illetve 130. § (1) bekezdésében foglalt feltételeknek, és az OVB az aláírásgyűjtő ív hitelesítési eljárásában az Alkotmánynak és az irányadó törvényeknek megfelelően járt-e el. Eljárása során az Alkotmánybíróság e feladatát alkotmányos jogállásával és rendeltetésével összhangban látja el. [25/1999. (VII. 7.) AB határozat, ABH 1999, 251, 256.] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben megállapította, hogy a kifogás benyújtója tartalmilag az OVB indokolásának a kérdés egyértelműségével kapcsolatos megállapítását vitatja, ezért a kifogás megfelel a törvényi feltételeknek.

2. Az Alkotmánybíróság a kifogás elbírálása során kizárólag azt vizsgálhatja, hogy a népszavazásra feltenni kívánt, konkrét kérdés megfelel-e az alkotmányi, illetve törvényi feltételeknek, és az OVB eljárása egyébként törvényes volt-e. Ez utóbbit a kifogás benyújtója nem vitatta, hanem beadványában azt magyarázta, hogy a feltenni szándékozott kérdésnek mi a tartalma.

Az Alkotmánybíróság az 51/2001. (XI. 29.) AB határozatában a kérdés egyértelműségének vizsgálatához kapcsolódóan az alábbiakat állapította meg: „az Alkotmánybíróság álláspontja szerint a népszavazáshoz való jog alanyi jogi jellegéből következően és e politikai jog teljesebb érvényesülése érdekében a népszavazásra szánt kérdés egyértelműségének megítélésakor jogorvoslati eljárása során az Alkotmánybíróságnak megszorítóan kell értelmeznie saját hatáskörét. A népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája az egyértelműség. Az egyértelműség követelményének vizsgálata ebben az összefüggésben azt jelenti, hogy a népszavazásra szánt kérdés egyértelműen megválaszolható-e, azaz eldöntendő kérdés esetében arra »igen«-nel vagy »nem«-mel egyértelműen lehet-e felelni. Ahhoz azonban, hogy a választópolgár a népszavazásra feltett kérdésre egyértelműen tudjon válaszolni, az szükséges, hogy a kérdés világos és kizárólag egyféleképpen értelmezhető legyen. (...) A kérdés egyértelműségének megállapításakor az Alkotmánybíróságnak vizsgálnia kell azt is, hogy a népszavazás eredménye alapján az

Országgyűlés - az akkor hatályban lévő jogszabályok szerint - el tudja-e dönteni, hogy terheli-e jogalkotási kötelezettség. Az eredményes népszavazással hozott döntés az Országgyűlésnek az Alkotmány 19. § (3) bekezdés *b*) pontjában foglalt jogkörének - Alkotmányban rögzített - alkotmányos korlátozása: az Országgyűlés köteles az eredményes népszavazásból következő döntéseket meghozni. Az egyértelműség követelményéből csupán az következik, hogy a népszavazás eredménye alapján az Országgyűlés el tudja-e dönteni: terheli-e jogalkotási kötelezettség, és ha igen, milyen”. [ABH 2001, 392, 396.]

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a kérdésben szereplő „nyugdíjasok státusza” megfogalmazás nem felel meg az egyértelműség követelményének. Az ugyanis, hogy pontosan mi értendő a „státusz” szó alatt, nem állapítható meg. Az aláírásgyűjtő ív mintapéldányát hitelesítésre pártja nevében benyújtó személy - aki egyben a kifogás benyújtója is - kifogásában leírja a „státusz” szó egyfajta értelmezését, az azonban nem az egyetlen értelmezése a szónak. A „státusz” (helyzet) szó olyan általános megfogalmazást takar, amelynek keretén belül sokfajta értelmezés létezik. Az OVB helyesen állapította tehát meg, hogy a kérdés nem felel meg az egyértelműség Nsztv. 13. §-ának (1) bekezdésében megfogalmazott követelményének.

Bár a kifogás benyújtója nem vitatta az OVBh. indokolásának azt a részét, ami a kérdés hitelesítését amiatt tagadta meg, mert a kérdés az Alkotmány módosítására irányul, az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy az OVBh. indokolása e tekintetben is helytálló.

Mindezekre figyelemmel az Alkotmánybíróság az OVBh. megsemmisítésére, és az OVB új eljárásra kötelezésére irányuló kifogást elutasította, és az OVB 147/2007. (V. 31.) OVB határozatát, az abban foglalt kérdést tartalmazó aláírásgyűjtő ív mintapéldánya hitelesítésének megtagadását helybenhagyta.

Az Alkotmánybíróság határozatának közzétételét az OVB határozatnak a Magyar Közlönyben való megjelenésére tekintettel rendelte el.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
előadó alkotmánybíró

Dr. Balogh Elemér s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bragyova András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Kiss László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Kovács Péter
alkotmánybíró helyett

Dr. Kukorelli István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lenkovich Barnabás s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Lévay Miklós s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke,
az aláírásban akadályozott
dr. Trócsányi László
alkotmánybíró helyett